

rolului secundar

Mircea
Jida
în
Spiridon*

* „O noapte furtunoasă” de I. L. Caragiale, Teatrul „Not-tara”

Cîteva acorduri electronice, note scurte ce evocă o binecunoscută melodie, convertită în semnal muzical emblematic. Sunetele sacadate ritmează mișcările celui ce intră, transformîndu-l într-o marionetă. Un vlăgvan îmbrăcat într-o uriașă manta; pare o fan-toșă; obrazul albit de var e al unui clown; pe cap, o capelă ponosită, prevăzută cu opaț la purtător, menit să-i călăuzească pașii, dar și să lumineze singurul element insolit, și totuși întru totul în litera textului, plafonul: un cer albastru. Cerul înstelat al oricărei „noapți furtunoase” care tinde către apariția „seninului”. Această poleială idilică urmează să se răsfrîngă asupra tuturor personajelor, o boare de romanță aburindu-le imaginea despre ei înșiși, imagine pe care și-o caută mereu în oglindă. Fără să realizeze că, de fapt, o au tot timpul în față, caricată cînd duios, cînd grotesc, în persoana băiatului „de procop-seală”. Histrionismul care-i bîntuie pe ceilalți este la el degradat în simplu mimetism, în această „come-die a vanităților satisfăcute” (apud Ștefan Cazimir). Încearcă să-i limite întru totul: respectă cît se pîncepe ritualul mesei, se așază și el în rînd cînd se fac prezentările, intonează în cor cu ei finalul. Dacă această reflexie deformată ce sporește pregnanța automatismelor comportamentale ale celor ce se perîndă în prim-planul acțiunii poate fi pusă pe seama fatalei inversări a numărului 9 — sugerînd o per-petuuă intersanjabilitate —, tot atît de adevărat este că personajul acesta marginal, căruia autorul, într-o versiune inițială, îi acordase mai multă substanță, își conservă și trăsăturile de mesager, păstrîndu-se „im-parțial”, într-o relativă apatie. De unde și evasiimo-bilitatea figurii, cu ochii pierduți în gol. Rașiunea pare a-i fi adormită; ceea ce-l conduce e o „sănă-toasă” Intuiție. Rudimente temperamentale îi nuan-tează indolența-Indiferența-inconștiența. Acest plavan e și nătîng și isteț, și tembel și naiv, și abulic și în-terestat, mai rar bătăios și mai des poltron sau, mai rău, prudent. Regresia morală îi înăbușă inițiativele care nu-i sînt profitabile. Disoluția personalității s-a produs în timp. Monologul, rostit într-un moment de efuziune, lămurește această pasivitate în aparență absurdă: oricum s-ar comporta, tot rău ț-ar fi. O complicată tentativă de a face curățenie — mătură, trecînd gunoiul dintr-o găleată într-alta, ajutîndu-se chiar și de un scripete, nu fără a-și oferi și răgazul unei țigări mascate ingenios în coada măturii — se soldează cu deșertarea molozului în locul de unde-l adunase. Un silogism plastic perfect, ce ridică parti-cularul la puterea generalului, realizat prin interme-diul acestui personaj secundar, Spiridon, gîndit atît de original de Dan Micu și interpretat cu suplețe și precizie de Mircea Jida.

Irina COROIU